

Diarienummer: NV-04066-23

Inskickat: 2023-09-12

Ansvarig tjänsteman: Charlotte Hell och Filip Ekander

Från:

Svensk Dagligvaruhandel

Till:

Naturvårdsverket

Remiss av Naturvårdsverkets förslag till föreskrifter om undantag från krav på utsortering, separat insamling och fastighetsnära insamling av bioavfall

Svensk Dagligvaruhandel är branschorganisationen för dagligvaruhandeln i Sverige. Våra medlemsföretag är Axfood AB, City Gross AB, Coop Sverige AB, ICA Sverige AB, Lidl Sverige KB och Livsmedelshandlarna. Tillsammans står vi för drygt 95 % av dagligvaruhandeln i Sverige, med butiker över hela landet. Dagligvaruhandeln sysselsätter runt 95 000 personer, varav en tredjedel är unga (15-24 år).

Svensk Dagligvaruhandels remissvar

Svensk Dagligvaruhandel tackar för möjligheten att inkomma med synpunkter och har tagit del av Naturvårdsverkets förslag till föreskrifter och tillhörande konsekvensutredning. För att ge Naturvårdsverket en god förståelse för dagligvaruhandelns utmaningar vill vi inleda vårt remissvar med en beskrivning av dagligvaruhandelns arbete med avfallsfrågor samt de praktiska förutsättningar som våra medlemmar har idag.

Dagligvaruhandelns ambitioner och förutsättningar

Svensk Dagligvaruhandels medlemmar delar regeringens ambitioner och de EU-mål som finns inom området cirkulär ekonomi och avfallshantering. Våra medlemsföretag har samtliga höga miljöambitioner och arbetar löpande med att förbättra alla delar av verksamheterna för att uppnå mindre klimatutsläpp och en mer cirkulär ekonomi. Medlemsföretagen har olika företagsstruktur i form av att grossistverksamheten och butiksverksamheten är integrerad i olika grad. Det

gemensamma för företagen i det här avseendet är att de, oavsett företagsform, utgår ifrån de mest effektiva och kostnadsmässigt mest rationella metoderna för att förbättra miljönyttan. De söker lösningar som är anpassade utifrån den egna verksamheten.

Medlemsföretagen inom Svensk Dagligvaruhandel står således bakom det övergripande etappmålet som beslutats av regeringen om att 75% av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäring och biogas tas tillvara. Dagligvaruhandeln är positiv till att alla strömmar blir så rena som möjligt, både för mat- och förpackningsavfall.

Att minska den totala mängden matavfall är en av dagligvaruhandelns mest prioriterade frågor. Ambitionen för en butik är alltid att mängden inköpta varor ska vara samma som mängden sålda. Dock finns det situationer när denna ekvation inte alltid går ihop. Exempelvis kan varor vara felmärkta, problem kan ha uppstått vid leverans eller att det gjorts en misskalkylering av den framtida försäljningen. Vid dessa tillfällen kommer butiken i första hand ha för avsikt att matavfallet ska gå till människor, via donation eller sänkta priser – och därefter som bioavfall. Svensk Dagligvaruhandel har tillsammans med DLF och Stadsmissionen startat Matmissionen, en s.k. social matbutikskedja som säljer dagligvaruhandelns och leverantörernas produkter som riskera att bli svinn, till ett rabatterat pris till medlemmar. Idag finns ett flertal butiker i Stockholmsområdet, men även i Skåne och Göteborg. Fler butiker planeras att öppna under kommande år. Utöver Matmissionen är ett lokalt donationssamarbete vanligt förekommande för dagligvaruhandelns butiker. Ambitionen är alltid att hålla nere avfallsmängderna.

Svensk Dagligvaruhandel är positiv till det kommande kravet på separering av bioavfall. Vår uppfattning är dock att frågan om kommunalt avfall bör klargöras innan kraven om separering av bioavfall träder i kraft. I synnerhet då det i dagsläget finns ytterst få avfallsbolag (endast små aktörer) som har en teknisk lösning på plats för att separera bioavfall åt de aktörer som önskar anlita ett avfallsbolag. Att dagligvaruhandeln har rådighet över avfallet är sammantaget en vital förutsättning för att avfallsbolagen framöver ska kunna erbjuda innovativa lösningar med en så stor miljönytta som möjligt.

Praktiska utmaningar och synpunkter

Naturvårdsverket har i nuläget valt att inte föreskriva om något undantag från kravet om att den som har en förpackning med innehåll ska se till att förpackningen skiljs från innehållet. Däremot finns det i 3 kap. 15 a § avfallsförordningen, möjlighet att ansöka om dispens hos tillsynsmyndigheten.

Vår förhoppning är att det kommande kravet kommer bidra till att minska mängden matavfall. Med hänsyn till Naturvårdsverkets delredovisning och myndighetens förväntan att avfallsbolagen skulle kunna sköta separeringen av

avfall, har dagligvaruhandeln dock haft ont om tid att förbereda sig på den nya hanteringen inom våra medlemmars livsmedelslokaler. Som nämnts ovan finns det inte något större avfallsbolag som är villig att åta sig separering av dagligvaruhandelns bioavfall, vilket för många butiker inte heller är en fungerande lösning. Det innebär att separeringen i de flesta fall kommer att ske *för hand* i butiks- och grossistled.

I nuläget medför det kommande kravet på separering flertalet praktiska utmaningar:

- Svårigheter att skrapa ur vissa typer av förpackningar. Nedanstående bild är ett exempel.

För denna typ av förpackning kommer varje butik/logistikenhet behöva skaffa någon typ av kapmaskin för att kunna skrapa ur denna typ av förpackning.

- Svårigheter att separera i butik på grund av nej till utbyggnation av butik. Många butiker arbetar aktivt med frågan och vill kunna sortera ut fler fraktioner, men har inte möjlighet då det råder platsbrist och kommunen inte medger utbyggnation av butiken. En problematik är att det inte går att förvara det organiska avfallet kylt då det kan medföra skadedjur och klagomål från kringboende.
- Problem med separering av glaskross. Det kan ibland vara svårt att separera avfall som redan är krossat (till exempel när en lastbil har välts/kross som uppkommer i daglig verksamhet i lager eller butik).
- Problem med hänsyn till allergener. Att separera mjölförpackningar från dess innehåll kan generera en hel del spridning av allergener. När detta ska göras inom butik och lagerverksamhet ökar risken att allergenerna når livsmedel som ska till konsument, via till exempel ventilationssystem och liknande. För att inte riskera livsmedelssäkerheten anser vi därmed att det i vissa fall kommer finnas ett behov av att undanta dessa.
- Geografiska utmaningar. För vissa butiker kan det geografiska läget vara avgörande för hur möjligheterna till att separera avfallet ser ut. En butik som har en geografiskt utmanande placering kommer med största sannolikhet inte ha samma förutsättningar att anlita ett avfallsbolag som erbjuder en

separeringstjänst, om inte butiken har möjlighet att separera och transportera bioavfallet själv. Om avstånden mellan butik och bioavfallsanläggning är långt är transportkostnaden så pass hög att det inte lönar sig för avfallsbolagen att hämta bioavfallet. Transportkostnaden är högre än värdet av bioavfallet, vilket gör att butiken kommer att ha svårt att hitta en lösning för detta.

På grund av de praktiska utmaningarna tror vi därför att butiker/lagerverksamheter i vissa fall kommer behöva nyttja möjligheten att ansöka om dispens hos tillsynsmyndigheten i enlighet med 3 kap. 15 a § avfallsförordningen.

Vi anser slutligen att det vore önskvärt med en vägledning från Naturvårdsverket om hur kontaminerat kött ska hanteras. Till exempel om det räcker med en avvikelserapportering som bevisar att avfallet var kontaminerat innan det slängs i det brännbara, då separering och sortering inte kan ske.

Sammanfattande synpunkter

Svensk Dagligvaruhandel arbetar kontinuerligt med att minska den totala mängden matavfall. Vi ser positivt på det kommande kravet men tror att en fortsatt dialog med Naturvårdsverket är viktig för att säkerställa att dagligvaruhandeln får rätt förutsättningar att fortsatt kunna göra sitt yttersta för att minska mängden matavfall.